

Sendimaður í London

FÓLKAATKVØÐAN Í BRETLANDI UM ES LIMASKAP

23. juni 2016 verður fólkaatkvøða í Bretlandi um bretska ES limaskap. Bretar skulu antin velja ES frá (Leave) ella til (Remain). Bretland hevur leingi verið mett sum eitt av meiri evroskeptisku ES limalondunum, serliga síðani mitt í áttati-árunum tá Margaret Thatcher sat við valdið

TÍÐARGREIN

Bretski forsætisráðharrin David Cameron og formaður í konservativa flokkinum, hevur seinastu tíðina verið undir stórum innanhýsis trýsti í sínum egna flokki, og ikki minst undir trýsti frá United Kingdom Independence Party (UKIP). Í stuttum greiða ymiskir politikarar sendistovuni frá, at orsøkin til trýsti er, at bretar ikki síðani 1970´unum hava havt møguleikan at greiða frá teirra sjónarmiðum viðvíkjandi ES. Eins og flóttafólkakreppan í Evropa, hernaðarligu atsóknirnar í Sýria, búskaparkreppan í Grikkaland og áhaldandi bretska ivingarsemi um ES, hava verið avgerandi faktorar til at trýst hevur verið lagt á Cameron.

Stjórnin í tvíningum

Velja bretar Remain, halda teir fast við verandi limaskap, við broytingum, ið spurdust burtúr ES-samráðingunum hjá David Cameron tann 22. Februar 2016 – tó at hesar ikki gjørdust so víðfevndar, sum Cameron hevði ætlað. Velja Bretar Leave, og úrslitið verður tikið til eftirtektar, fer bretska

Sjálvt valstríðið hevur ment seg í trimum stigum. Serliga umvegis ávís politisk-, vinnu- og búskaparfrøðilig umboð, hava ymisku bólkarnir ført fram eina røð av argumentum, og síðani stigvíst økt um virkseimið og um óljóðið – tó við somu argumentum»

stjórnin undir loysingar tilgongdina sambært Article 50 í Treaty of European Union, ið inniber eina umskiftistíð við fjøltáttaðum samráðingum millum Bretland og ES.

Sjálvt valstríðið hevur ment seg í trimum stigum. Serliga umvegis ávís politisk-, vinnu- og búskaparfrøðilig umboð, hava ymisku bólkarnir ført fram eina røð av argumentum, og síðani stigvíst økt um virkseimið og um óljóðið – tó við somu argumentum.

Eins og í Konservativa flokkinum, gongur konservativa stjórnin í tvíningum. Og hóast stjórnin við einum meiriluta í stjórnarráðnum (Cabinet) atkvøddi fyri at stuðla Remain, stuðlar ein týðandi minniluti tó Leave. Hetta hevur, sambært høgstandandi keldum í Foreign and Commonwealth Office, ið er bretska Uttanríkisráðið, merkt steivið í stjórnini. Serliga sum ákærurnar millum báðar partarnar eru herdar.

Labour flokkurin sýnist at vera meira samdur innanhýsis um at stuðla Remain, hóast nakrir tinglimir fyri Labour og fleiri av teirra veljarum eru ørkymlaði av, at teirra leiðari Jeremy Corbyn ikki setti ferð á teirra valstríð fyrrenn gott og væl eina viku áðrenn valið verður.

Valstríðið

Fram til 5. mai, skipaðu ymisku bólkarnir seg, og kappaðust um tilnevningina sum almennu Remain/Leave bólkarnir. 6. - 27. mai, fóru teir tveir alment tilnevndu bólkarnir (Britain Stronger IN Europe og Vote Leave) undir sitt virkseimi. 28. mai – 23. juni, er síðsta stigið undan sjálvari fólkaatkvøðuni, nevnt Purdah, tá stjórnin tekur seg úr kjakinum, og teir tveir bólkarnir við lokalum stuðulsfólkum fáa høvuðsleiklutin.

Høvuðs argumentini hjá Britain Stronger IN Europe eru fyrst og fremst:

Búskaparlig viðvíkjandi samhandli við onnur ES lond, og skapan av alt fleiri stórvum í Bretlandi.

Sterkari við tað, at sita við borðið har avgerðirnar í ES verða tiknar er ein fyrimunur. Samanborið verður við bretska avgerðar leiklutirnar í altjóða trygdar- og verjusamstørvum so sum NATO, har tað at verða við til at taka týðandi avgerðir er ein styrki fyri Bretland.

Tryggari tí at Bretland er við í politiska- og trygdarsamstarvinum í ES, sum ger at Bretland betur fær vart seg ímóti m.a. terror álopum uttanífrá. Meðan høvuðs argumentini hjá Vote Leave eru:

Búskaparlig tí at Bretland sleppur undan nógvu ES reguler-ingunum, sum viðhvørt kunnu forða innovatión og íverksetan. Harumframt fær Bretland sjálvt gjørt altjóða handilssáttmálar eftir egnum tørvi.

Innflytara politikkur, sum merkir at Bretland fær avmarkað talið av innflytarum úr ES, um ES verður valt frá.

Yvirræði (sovereignty) soleiðis at Breta tjóðartingið aftur fær møguleikan at hava evstu avgerð í Bretlandi.

Úr Europe Directorate í Foreign & Commonwealth Office, verður viðmerkt at bretar hava lindi til at mislesa og misskilja ES menningina seinastu tíðina. Eitt nú framleiðir núverandi ES kommissiónin 80% færri regluringar enn áður. Tá Bretland tekur við formansskapinum í Council of the EU í juli 2017, verður fokus ætlandi sett á at fækka enn meir um ES regluringarnar.

Eisini verður víst á, at umleið ein triðingur av bretum (30%) altíð eru ímóti ES limaskapi. Hetta er serliga vegna neiliga umtalu av ES regluringum, økta talið av innflytarum og versnaða ES búskapinum – umframt, at kon-